

Evaluatie ketenbeleid 2017-2023

Inhoud

1. Inleiding.....	3
2. Achtergrond.....	3
2.1 Wat is ketenbeleid?	3
2.2 Waarom ketenbeleid?	3
2.3 Keten United	4
3. Evaluatie opdracht.....	4
4. De resultaten.....	5
4.1 Aantal keten.....	5
4.2 Activiteiten.....	6
4.3 Contactmomenten jongerenwerk.....	7
4.4 Aanvullende activiteiten	8
4.5 Ervaringen	9
4.5.1 Hoe ervaren jongeren deelname aan Keten United	9
4.5.2 Hoe ervaren perceeigenaren deelname aan Keten United.....	9
4.5.3 Waarom geen deelname aan Keten United	10
5. Conclusie.....	11
5.1 Deelname aan keten United	11
5.2 Brandveiligheid	11
5.3 Voorlichting middelengebruik	11
5.4 Ervaringen jongeren/ ouders/ perceeigenaren.....	11
5.5 Activiteiten	11
5.6 Contactmomenten jongerenwerk	11
6. Advies regiegroep.....	12

1. Inleiding

In 2006 heeft gemeente De Wolden de beleidsnota 'Keten en caravans' vastgesteld. In april 2015 is de uitvoering van deze nota geëvalueerd. Naar aanleiding van deze evaluatie heeft de raad in 2017 ingestemd met het voortzetten van het ketenbeleid en de opdracht toegevoegd te gaan onderzoeken hoe meer keten in beeld gebracht kunnen worden. Dit heeft geresulteerd in de nota Voortzetting beleid & uitvoeringsplan "Keten en Caravans" in de gemeente De Wolden 2017. De uitvoering van deze nota is geëvalueerd. De uitkomsten hiervan treft u in dit document aan.

Tijdens de behandeling van het Preventie- en Handhavingsplan alcohol en drugs 2024-2027 in de raad, januari 2024, is het amendement jongerenketen aangenomen m.b.t. handhavingsbeleid alcoholgebruik bij jongerenketen:

Op basis van de uitkomsten van de evaluatie van het ketenbeleid zullen nadere beleidsregels worden opgesteld. Deze evaluatie dient zo breed mogelijk te worden uitgevoerd met in achtname van de landelijke wetgeving en waarbij de gemeenteraad wordt betrokken bij het plan van aanpak.

Tijdens deze raadsavond werd het belang van jongerenketen benadrukt. Het is een plek waar jongeren elkaar kunnen ontmoeten, waar vriendschappen ontstaan en de bodem wordt gelegd voor vele creatieve ideeën en activiteiten. Dit hoort bij de cultuur van De Wolden, daar moet blijvend ruimte voor worden geboden en worden gestimuleerd.

2. Achtergrond

Voordat we overgaan tot de resultaten van de evaluatie nemen wij u kort mee in het wat ketenbeleid is en waarom we dit beleid hebben.

2.1 Wat is ketenbeleid?

Het ketenbeleid is een integraal beleid waarin het jeugdbeleid en de uitgangspunten van het preventie- en handhavingsplan alcohol en drugs samenkomen. Ketenbeleid is ook een vorm van ontmoetingsplaatsbeleid. Vanuit het ketenbeleid worden richtlijnen gegeven aan de mogelijkheden voor jeugd om elkaar in een veilige en uitnodigende omgeving (keten) te ontmoeten. Het beleid richt zich op uitpandige keten voor jongeren tot 23 jaar.

2.2 Waarom ketenbeleid?

Uitgangspunt van de beleidsnota is het ondersteunen en informeren van jongeren en hun ouders over het op een correcte wijze realiseren en in gebruik hebben van een ontmoetingsplek. De kern van het ketenbeleid is ontmoeten. Het ketenbeleid, het tegemoetkomen aan de behoefte van jongeren om elkaar te ontmoeten in keten, voorziet in een behoefte. Jongeren organiseren, met toestemming van de perceeleigenaar (eigenaar van de grond waarop de keet is gevestigd), zelf een ontmoetingsmogelijkheid waar ze met leeftijdgenoten samen kunnen zijn. Uit reacties van jongeren maken we op dat het aanbod van de dorpshuizen niet aantrekkelijk voor deze doelgroep is. Daarom komen ze er ook niet of nauwelijks.

Door het ketenbeleid hebben betrokken instanties zoals welzijnswerk, brandweer en gemeente zicht op de meeste keten en is regulatie mogelijk. Regulatie op met name veiligheid en alcoholmatiging. Het ketenbeleid is daarom ook onderdeel van het preventie- en handhavingsplan Alcohol & drugs van de gemeente De Wolden.

2.3 Keten United

Het ketenbeleid in De Wolden draagt de naam 'Keten United'. Voor elke jongerenkeet is het onder voorwaarden mogelijk om een keet op particulier terrein neer te zetten (uitpandig) en daarin samen te komen. De voorwaarden zijn voornamelijk gelieerd aan (brand)veiligheid en alcoholgebruik.

Door deze werkwijze is een deel van de jongeren die de aangesloten keten bezoeken in beeld en kunnen zij actief worden benaderd voor deelname aan recreatieve, creatieve- en informatieve activiteiten.

3. Evaluatie opdracht

Zoals in de inleiding aangegeven heeft de gemeenteraad in 2017 ingestemd met het voortzetten van het ketenbeleid en de opdracht toegevoegd te gaan onderzoeken hoe meer keten in beeld gebracht kunnen worden. Dit heeft destijds geresulteerd in de nota *Voortzetting beleid & uitvoeringsplan "Keten en Caravans" in de gemeente De Wolden 2017*.

Inmiddels hebben we het beleid een aantal jaren uitgevoerd en staan we aan de vooravond van een nieuwe beleidsperiode. Voordat we hiertoe overgaan is het noodzakelijk om eerst de uitvoering van het huidige beleid te evalueren. Deze evaluatie is op basis van zowel cijfers als op basis van gesprekken met betrokkenen uitgevoerd. In hoofdstuk 4 treft u de resultaten van deze evaluatie aan. Daarbij dient te worden opgemerkt dat niet alle mensen die in de afgelopen jaren een rol hebben gespeeld nu nog betrokken zijn waardoor niet alle informatie meer voor handen is.

4. De resultaten

Het ketenbeleid zoals dat de afgelopen jaren is uitgevoerd is geëvalueerd. In dit hoofdstuk treft u de uitkomsten van deze evaluatie aan. Zoals eerder opgemerkt geven we een zo compleet mogelijke weergave van de bevindingen, maar hebben we te maken met personele wisselingen waardoor niet alle betrokken geïnterviewd konden worden.

4.1 Aantal keten

Vanaf 2017 tot en met heden is het ketenbeleid en het preventie- en handhavingsplan alcohol en drugs uitgevoerd. In onderstaande grafiek treft u een weergave aan van het verloop van het aantal deelnemende keten.

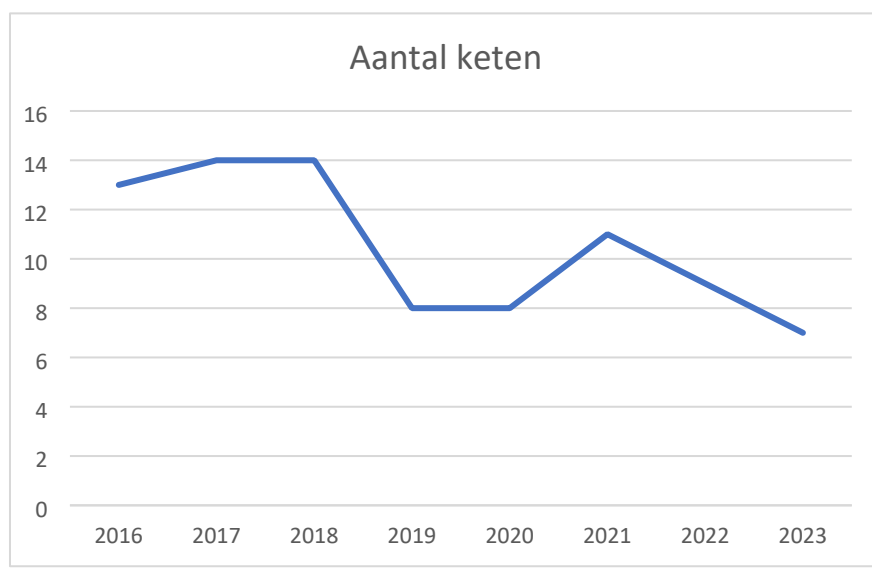

Fig 1. Aantal deelnemende keten per jaar.

Het aantal keten dat deelneemt aan Keten United is in de loop der tijd gedaald van 14 keten in 2017 tot 7 keten in 2023. Deze daling kent meerdere oorzaken. In de coronaperiode zijn een aantal keten gestopt. Daarnaast behoren een aantal (4) keten niet meer tot de doelgroep van Keten United. De initiatiefnemers zijn de leeftijd van 23 jaar gepasseerd en vallen daardoor niet meer binnen de scope van jongerenwerk. Deze keten bestaan nog wel en vervullen ook nog een rol in het faciliteren van ontmoetingen. Vanaf 2019 zijn zij buiten de telling gehouden. In 2020 is een van de keten afgebrand. Deze keet voldeed wel aan de brandveiligheidseisen en stond op de juiste plaats.

Een kanttekening bij het aantal keten is de beperkte capaciteit en het verloop van jongerenwerkers bij de stichting Welzijnswerk De Wolden in de voorbije jaren. Dit heeft ertoe geleid dat er minder aandacht aan de keten is besteed. Hierdoor is ook het exacte aantal (uitpandige) keten in de gemeente niet volledig in beeld. Hoewel er zeker inspanningen zijn geleverd, zijn er op verschillende punten verbeteringen mogelijk om de samenwerking met de ketens te versterken en een grotere impact te realiseren. De nieuwe keten die in de afgelopen jaren zijn aangemeld zijn door contact met de politie of jongerenwerker op de hoogte gebracht van Keten United en hebben zich hierbij aangesloten. Dat betekent dat zij het volledige bijbehorende programma hebben

doorlopen en jaarlijks door de brandweer worden gecontroleerd.

De Keten United aanpak richt zich alleen op de uitpandige keten. Pas na aansluiting bij het Keten United project is er sprake van gedogen. Keten die niet zijn aangesloten zijn evenals inpandige keten niet legaal.

4.2 Activiteiten

Gedurende de beleidsperiode zijn diversen activiteiten georganiseerd die bijdragen aan het vergroten van de bewustwording over alcohol gebruik en (brand)veiligheid bij zowel jongeren als ouders. Daarnaast zijn er een aantal activiteiten georganiseerd om de onderlinge verbinding te versterken. Onderstaand een schema van de georganiseerde activiteiten.

Jaartal	Activiteit	Toelichting
2017	Brandweercontrole bij alle keten*	
	1 keet IVA cursus afgerond	
2018	Brandweercontrole bij alle keten	
	Grote keten oefening met medewerking van VNN, de brandweer, BOB, voor jongeren en ouders	
	1 keet IVA cursus gevolgd	
	Jongerenwerk ondersteunt keten bij organisatie van evenementen/feesten	
2019	Zaalvoetbaltoernooi	
	Brandweercontrole bij alle keten	
	Alcoholvoorlichting georganiseerd door Keten United	Gesprek met 53 jongeren en 13 ouders over alcohol gebruik
	Presentatie over alcoholgebruik aan de cliëntenraad jeugd	
2020	Ketenzaalvoetbaltoernooi	9 teams, +/- 100 jongeren inclusief een buffet Medewerking gemeente op die dag was zeer waardevol
2021	Brandweercontrole heeft plaatsgevonden	
		Keten waren een groot deel van het jaar wegens coronamaatregelen gesloten.
2022	Brandweercontrole bij alle keten	
	Ludieke BOB actie zou plaatsvinden na incident met Keet, maar is door omstandigheden niet doorgegaan.	
2023	Ketenzaalvoetbaltoernooi	80 deelnemende jongeren

4.3 Contactmomenten jongerenwerk

Jongerenwerkers gaan twee keer per jaar op bezoek bij de keten. Tijdens deze bezoeken kunnen de jongeren vragen stellen met betrekking tot het beleid, afval, initiatieven, feesten, brandveiligheid, drugs/middelen en overlast. Ook vragen de jongerenwerkers hoe het gaat, ze kijken hoe de keet eruitziet en of er problemen in of rondom de keet zijn. De jongeren worden ingelicht over de sportevenementen waarvoor zij zich aan kunnen melden. Het is belangrijk om continuïteit in deze bezoeken te hebben, zowel in tijd als in persoon. Dit is in verband met capaciteitsproblemen bij Welzijn De Wolden helaas de afgelopen tijd niet gebeurd waardoor de band tussen jongerenwerker en keet wat moeizamer is. De capaciteit is weer op orde en sinds begin 2024 worden de banden weer verstevigd.

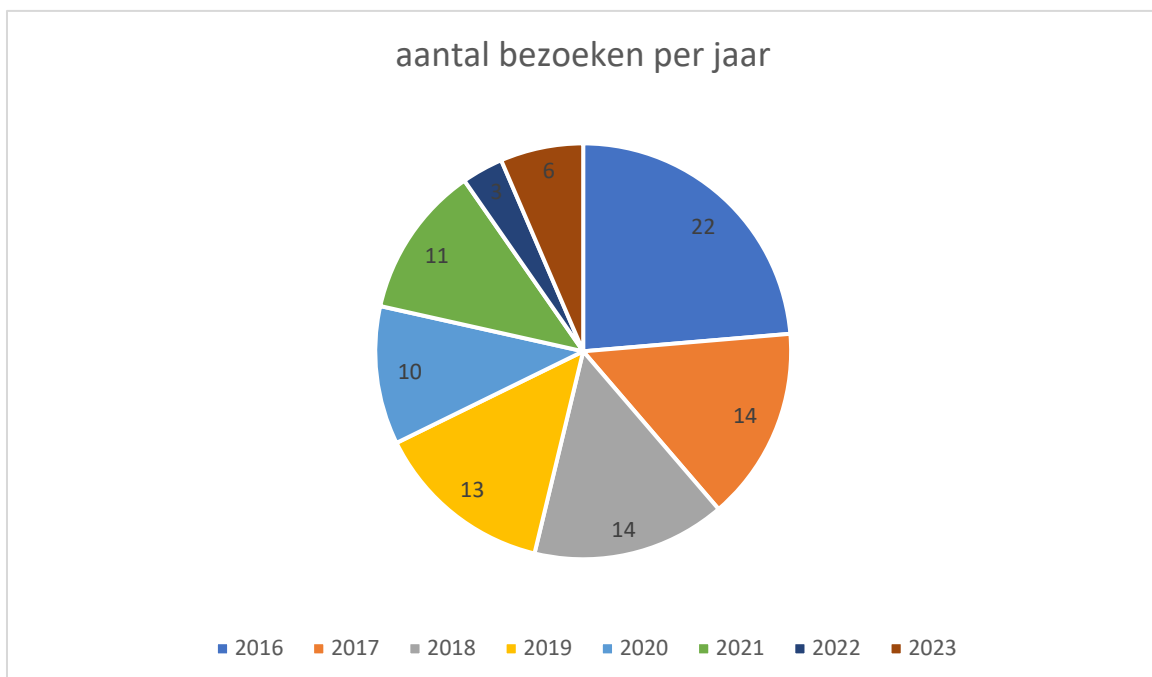

Fig 2. Aantal bezoeken van jongerenwerkers

Tijdens de coronaperiode is via whatsapp en telefonisch contact met de jongeren van de keten opgenomen. In 2023 zijn ook twee keten bezocht die nog niet zijn aangesloten bij Keten United. Een keet is nog in aanbouw. Met de initiatiefnemers wordt wel contact onderhouden. De andere keet is in contact met de jongerenwerker.

4.4 Aanvullende activiteiten

Naast de eerdergenoemde activiteiten informeren wij u ook graag over de onderstaande activiteiten en ontwikkelingen die plaats hebben gevonden.

2016: In totaal hebben 8 keten hun certificaat ontvangen.

Bij 2 keten is sprake van verscherpt toezicht geweest in verband met het niet voldoen aan de gestelde voorwaarden van Keten United. Deze situatie is op een positieve wijze opgelost waardoor het extra toezicht niet meer nodig was.

2017: Er is kennis en informatie uitgewisseld met plattelandsjongeren.nl omtrent het project Keetkeur. Er zijn veel overeenkomsten met dit project. Het verschil is dat Keten United vanuit een bottum-up proces is ontstaan en door de lokale organisaties wordt uitgevoerd, in tegenstelling tot Keetkeur. Laatsgenoemd project heeft wel een aantal workshops die interessant kunnen zijn voor Keten United.

Er is een gesprek geweest met een organisatie die een pilot uitvoerde omtrent keetjongeren en verkeer. Er heeft geen vervolg plaatsgevonden omdat er veel overeenkomsten bleken te zijn met de alcoholvoorlichting die in samenwerking met VNN al werd verzorgd.

2018: Keten United krijgt een nieuw logo.

2021: Signalen van keten voor extra containers voor afval, hiervoor is het jongerenwerk met gemeente in contact geweest. 1 keet heeft een extra container.

2022: Door wisselingen van jongerenwerk is waren er minder contacten, activiteiten.

2023: Jongerenwerk bij de buurtteams geweest om meer uitleg te geven over Keten United. Handhaving en wijkagenten weten de regiegroep weer te vinden.

4.5 Brandweercontroles

Jaarlijks worden de keten onderworpen aan een brandweercontrole. Uit deze controles blijkt dat het noodzakelijk is dat de controles in deze frequentie worden uitgevoerd. Over het geheel genomen hebben de keten het goed op orde. Toch zijn er jaarlijks bij nagenoeg iedere keet aandachtspuntjes die de veiligheid vergroten. Het betreft dan veelal zaken als een brandblusser die niet op de juiste plaats hangt, bedrading die niet goed is weggewerkt of het vervangen van een rookmelder en ophangen van een CO2-melder.

5. Ervaringen

Jongerenwerkers hebben in de afgelopen periode tijdens hun reguliere contactmomenten een aantal evaluatie vragen aan de jongeren voorgelegd. In de onderstaande paragrafen treft u een beknopte weergave aan van de reacties van deze jongeren.

5.1 Hoe ervaren jongeren deelname aan Keten United

Jongeren geven aan dat ze positief zijn over de samenwerking met Keten United. Meerdere keten zijn er al langere tijd bij betrokken (5 jaar of langer) en hebben in het begin veel hulp gekregen, met name bij overlastproblematiek en andere regelingen. *"Als we Keten United niet hadden, zou de keet waarschijnlijk al verdwenen zijn en zouden we geen ontmoetingsplek hebben gehad. Dan waren we verplicht om op straat af te spreken."*, aldus een van de veel gehoorde opmerkingen.

De jongeren begrijpen dat jongerenwerkers langskomen en vinden dit een prettige manier om te praten over verplichte activiteiten. Ze waarderen het dat de jongerenwerkers gemakkelijk benaderbaar zijn.

5.1.1 Positieve verhalen

De Spekbraander

De jongens van De Spekbraander, met een gemiddelde leeftijd van 25 jaar, kijken positief terug op hun samenwerking met Keten United. Sinds hun aansluiting in 2015 hebben ze veel gehad aan de ondersteuning van jongerenwerkers, vooral in de beginjaren toen er regelmatig overlast was. Dankzij de hulp van Keten United is de veiligheid in hun keet aanzienlijk verbeterd en zijn ze dankbaar voor de begeleiding die ze hebben ontvangen. Hoewel ze nu minder vaak samenkomen, hebben ze nog steeds veel waardering voor het beleid en zijn ze bereid om mee te werken aan toekomstige initiatieven, ondanks dat hun keet al wat ouder is.

De Kipschuur

De Kipschuur, met een gemiddelde leeftijd van 21 jaar, is een keet waar de jongeren wekelijks samenkomen zonder enige overlast te veroorzaken. Ze zijn goed op de hoogte van de veiligheidscontroles en werken hier graag aan mee. Deze keet heeft ook al deelgenomen aan een filmpje over keten bij het NOS, wat hun positieve houding en medewerking aan het beleid onderstreept.

Naast een ontmoetingsplek draagt een keet bij aan saamhorigheid, positieve groepsdynamica en hebben de jongeren een groot organisatievermogen. Zo worden er verschillende evenementen georganiseerd zoals carbid schieten en trekkersslep.

5.2 Hoe ervaren percee-eigenaren deelname aan Keten United

Uit de enquête onder de percee-eigenaren van de keten in de Wolden, die begin 2024 is uitgevoerd, blijkt dat alle respondenten positief zijn over Keten United. Ze zijn op de hoogte van het concept en begrijpen waarom aansluiting bij Keten United belangrijk is. Bovendien heeft iedereen contact gehad met iemand van de regiegroep en steunt men alle activiteiten die worden georganiseerd. Een van de meningen over Keten United:

"Een goed idee waarbij keten worden gedoogd, maar wel met enige controle. Het is fijn dat keten een aanspreekpunt hebben als er bijvoorbeeld overlast in de buurt is."

5.3 Waarom geen deelname aan Keten United

Uit de reactie van jongeren blijkt dat veel jongeren de meerwaarde van Keten United niet lijken te begrijpen en er de voordelen niet van inzien. Ze realiseren zich niet dat 'keten' niet legaal zijn en hebben niet nagedacht over de mogelijke gevolgen. Bovendien zijn ze niet op de hoogte van de gemeentelijke regelgeving. Ook de gevolgen van onveiligheid in de keet waardoor er brand kan ontstaan zijn jongeren niet mee bezig. Dit is wel belangrijk om naar voren te brengen.

5. Conclusie

5.1 Deelname aan keten United

Zoals eerder aangegeven hebben we geen zicht op alle in pandige en uit pandige keten in De Wolden. De keten die deelnemen aan Keten United staan allemaal op particuliere grond. Daardoor leeft de gedachte dat een keet per definitie legaal is. Dat is niet het geval. Keten die aangesloten zijn bij Keten United worden gedoogd.

De deelnemende keten zijn positief over de ondersteuning die zij ontvangen en de activiteiten die georganiseerd worden. Ook de keten die officieel niet meer deel kunnen nemen omdat zij de leeftijdsgrens zijn gepasseerd zijn positief over Keten United en willen aangesloten blijven.

5.2 Brandveiligheid

De brandveiligheid van de keten is merendeels op orde. Opvallend is dat er jaarlijks bij iedere keet aandachtspunten worden waargenomen. Hieruit kan de conclusie worden getrokken dat het goed is om de aandacht op brandveiligheid te blijven vestigen. Het is geen vanzelfsprekendheid dat er rekening mee wordt gehouden.

5.3 Voorlichting middelengebruik

Iedere aangesloten keet heeft de BOB cursus gevolgd en voorlichting gekregen over het gebruik van middelen in relatie tot deelname aan het verkeer. In de eerste jaren is dit jaarlijks aangeboden. In en na de coronaperiode is de voorlichting over middelengebruik niet meer opgepakt. Dit betekent dat jongeren die later zijn aangesloten geen voorlichting hebben ontvangen.

5.4 Ervaringen jongeren/ ouders/ perceeigenaren

Op basis van de evaluatie kunnen we concluderen dat zowel de perceeigenaren als (oud)deelnemende keten achter Keten United staan. Het concept wordt door de betrokken partijen goed ontvangen en gewaardeerd.

5.5 Activiteiten

De georganiseerde activiteiten vervullen een belangrijke rol in de Keten United aanpak. De activiteiten voorzien in een behoefte van de jongeren om elkaar te ontmoeten. Ook jongeren die niet aangesloten zijn bij Keten United nemen deel aan deze activiteiten. Hierdoor ontstaat een laagdrempelige mogelijkheid om met deze jongeren in contact te komen en het belang van Keten United onder de aandacht te brengen. Zonder de activiteiten wordt het voor de jongerenwerkers lastiger om contact met de jongeren te leggen.

5.6 Contactmomenten jongerenwerk

Het aantal contactmomenten is in de afgelopen jaren een punt van aandacht geweest. Een hoog verloop van het aantal jongerenwerkers heeft tot direct gevolg gehad dat we minder zicht hebben op het aantal keten en wat er binnen de keten gebeurt. De inzet van jongerenwerk is nodig om in verbinding met de keten te komen en ook beeld te krijgen bij ontwikkelingen binnen de keten.

6. Samenvatting en advies regiegroep

Uit de evaluatie van het ketenbeleid van de afgelopen jaren is gebleken dat er op bepaalde gebieden tekortkomingen zijn geweest. De gemeente erkent dat er verbeterpunten zijn, met name op het gebied van regievoering en samenwerking. Dit inzicht biedt de kans om samen met de betrokken partijen, en in het bijzonder jongeren, het ketenbeleid te versterken en verder te ontwikkelen. Voor de komende periode kiest de gemeente ervoor om actief de regie te nemen.

Advies

Op basis van de opgedane ervaring en evaluatie adviseren wij om het ketenbeleid vanuit een meer integrale wijze vorm te geven. De focus en energie moeten gericht zijn op samenwerking met jongeren en het versterken van de infrastructuur rondom Keten United.

Er liggen kansen om meer aan te sluiten bij ontwikkelingen binnen het jeugdbeleid, het Gezond Actief Leven Akkoord, Gezondheidsbeleid en het Preventie- en handhavingsplan alcohol en drugs. Door samen op te trekken ontstaan er meer mogelijkheden voor een integrale meerjarige aanpak gericht op bewustwording bij ouders en jongeren over middelengebruik en veiligheid. In aansluiting daarop adviseren wij om het ketenbeleid in de toekomst daarom voort te zetten onder regie van het jeugd en preventiebeleid in plaats van het handhavings- en toezichtbeleid.

Tevens adviseren wij om aan te sluiten bij de verkenning van een De Woldense invulling van het zogeheten IJslandse model. Dit model is een aanpak gebaseerd op wetenschappelijke inzichten om middelengebruik (alcohol, tabak en drugs) door jongeren te voorkomen en welbevinden onder jongeren te verbeteren.

Als laatste adviseren wij u om opdracht te geven tot het actualiseren van het ketenbeleid inclusief het opstellen van een uitvoeringsplan waarin de uitkomsten van de evaluatie het vertrekpunt vormt en de eerdergenoemde integrale aanpak leidend is. In plaats van het ontwikkelen van een nieuw beleidsplan, ligt de focus op het maken van een uitvoeringsplan dat concreet ingrijpt op de aandachtspunten die tijdens de evaluatie naar voren zijn gekomen. De aandachtspunten vormen de kern van dit uitvoeringsplan:

1. Samenwerking met jongeren

De gemeente zet jongeren centraal in het beleid. Dit betekent dat jongeren actief worden betrokken bij de uitvoering en verbetering van het ketenbeleid. Hun inzichten en ideeën zullen de basis vormen voor een sterkere en meer gedragen aanpak.

2. Uitbreiding van aangesloten keten bij Keten United

Het doel is om meer keten te laten aansluiten bij Keten United. Dit zal niet alleen leiden tot een groter draagvlak, maar ook tot een sterkere, meer samenhangende samenwerking binnen de keten.

3. Duidelijke rol voor het jongerenwerk

Het jongerenwerk krijgt een prominentere en duidelijkere rol in het ketenbeleid. Dit zorgt voor een betere afstemming en ondersteuning van jongeren, waardoor hun betrokkenheid en welzijn beter gewaarborgd zijn.

4. Gemeente neemt regie

De gemeente zal sterker de regie pakken om het ketenbeleid richting te geven en uit te voeren. Dit betekent dat er meer sturing komt vanuit de gemeente, in nauwe samenwerking met alle betrokken partijen, om de gewenste resultaten te bereiken.